Пам'ятайте про Україну!

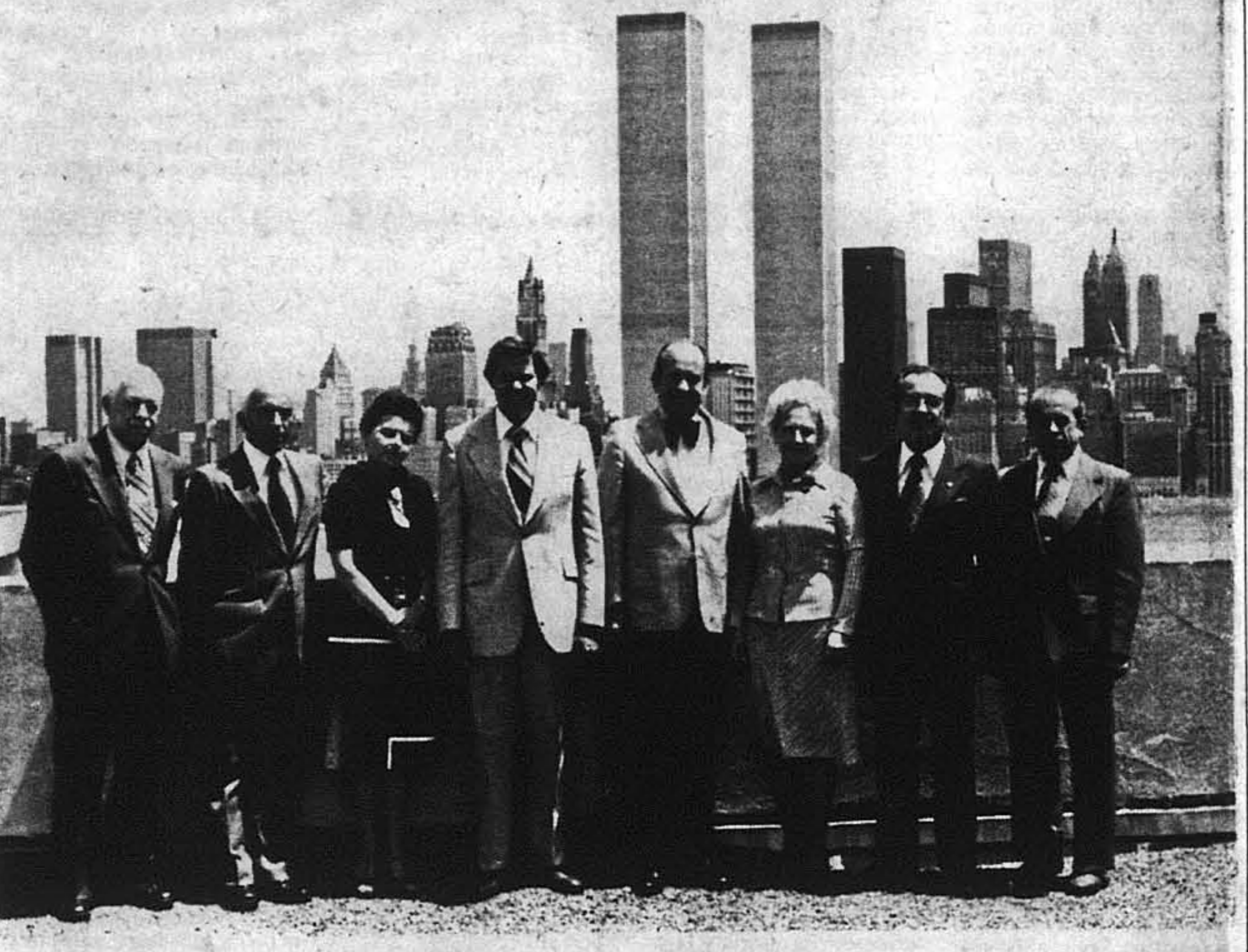
СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 156. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 13-го ЛИПНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 13, 1978 No. 156. VOL. LXXXV.

НОВООБРАНИЙ ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС ПЕРЕД СВОЇМ ПЕРШИМ ЗАСІДАННЯМ

Новообраний 29-ою Конвенцією в Піттсбургу в травні ц. р. Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу відбув минулого вівтірка, 11-го липня, своє перше засідання, яке початково було визначене на понеділок, 10-го липня, але перенесено на наступний день з уваги на участь екзекутивних урядовців в похоронах св. п. д-ра Володимира Галана, довголітнього голови Головної Контрольної Комісії й опісля почесного члена Головного Уряду УНС. Перед своїм першим засіданням новообравні головні екзекутивні урядовці в товаристві переобраних і редактора познайомились з довкіллям з даху Української Будівлі УНС, де й зроблено цю першу фотознімку новообраного Головного Екзекутивного Комітету. На фото (справа): переобраний головний секретар Володимир Сохан, переобраний головний директор УНС на Канаду сенатор Павло Юзик, переобрана заступниця головного предсідника пані Марія Душник, новообраний головний предсідник д-р Іван Флис, новообраний заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, переобрана головний касир пані Уляна Дячук, новообраний головний організатор Василь Оріховський і ред. Антін Драган. Звідомлення з першого засідання новообраного Головного Екзекутивногоо Комітету УНС буде надруковане в черговому числі „Свободи".

(Світлив Ігор Длябога)

ВЕНС ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ПОВ'ЯЗУВАТИ САЛТ II ІЗ СУДАМИ В СССР

Вашінгтон. — Державний секретар Сайрус Венс у понеділок, 10-го липня, подібно як минулої суботи, заявив, що хоча судові розправи над совєтськими дисидентами Анатолієм Щаранським і Александром Ґінзбурґом спричинилися до „більш напруженої атмосфери" на відтинку американсько-совєтських відносин, то ці судові розправи не можна пов'язувати зі справою нового договору щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), бо переговори щодо зброї мають „специяльний характер" з уваги на те, що тут входить в рахубу можливість „взаємного знищення нуклеарною зброєю". Тому переговори щодо САЛТ II мусять продовжуватися і він таки плянує відлетіти до Женеви, де переговорюватиме в справі нового договору зі совєтським міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком — сказав Венс. Він не погоджується з Коаліцією для Демократичної Більшости, провідниками якої є демократичні сенатори Генрі Джексон із стейту Вашінгтон і Даніель Мойніген з Ню Йорку, як теж не погоджується з республіканським сенатором Робертом Долом з Кензасу, які закликають уряд перервати переговори щодо САЛТ II з уваги на судові розправи над Щаранським і Ґінзбурґом і через постійне порушування прав людини совєтськими властями.

Виступаючи у понеділок в Сенаті, сенатор Джексон закинув урядові президента Картера, що той веде „заплутану, неясну і часто суперечну політику відносно Совєтського Союзу" та закликав уряд таки відкласти переговори щодо САЛТ, у першу чергу закликав Венса не їхати до Женеви.

Інші речники Коаліції для Демократичної Більшости назвали судові розправи над жидівськими дисидентами не тільки несправедливістю, але також особистою образою президента Картера, бо Москва фактично називає Президента „брехуном", бо поставила Щаранського під суд за „співпрацю зі Сі-Ай-Ей", не зважаючи на те, що президент Картер публічно заявив, що Щаранський не працював для Центральної Розвідчої Агенції.

Сенатор Дол, кандидат на віцепрезидента в 1976-му році, теж гостро скритикував Білий Дім за продовження переговорів щодо САЛТ і закликав уряд припинити культурний та науковий обмін із Совєтським Союзом, зазначуючи, що відновлення цього обміну повинно залежати від вислідів розправ над Щаранським і Ґінзбургом.

Секретар Венс, відкидаючи заклики щодо пов'язання САЛТ II із судовими розправами над дисидентами, натякнув, що Вашінгтон таки може застосувати проти Москви інші відплатні заходи. Подібно висловився д-р Збіґнєв Бжезіньскі, головний дорадник Білого Дому для справ крайової безпеки, і Джоді Повелл, пресовий секретар Білого Дому, але, як і Венс, вони відмовилися входити в подробиці. Повелл теж заявив, що нова нагінка в Совєтському Союзі проти дисидентів не переконає уряд ЗСА припинити свою оборону прав людини по цілому світі, включно із СССР, додаючи, що страх Москви перед інакомислячими вказує на слабість совєтської системи. Сайрус Венс сказав, що судові розправи над дисидентами „викликують запити щодо порушення Гельсінкської угоди" совєтськими властями, зокрема постанов відносно пошанування прав людини.

ПРОЦЕС НАД ЩАРАНСЬКИМ І ҐІНСБУРҐОМ ТРИВАЄ, ПРОТЕСТИ НА ЗАХОДІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Перед будинком суду в Москві, в якому продовжується судова розправа над Александром Б. Щаранським, обвинуваченим у „зраді батьківщини" дисидентом жидівського роду, його мати Іда Мільгром (на фото зліва), розмовляє з провідним оборонцем людських прав в Совєтському Союзі д-ром Андреєм Сахаровим (на фото справа). Між ними стоять Александер Лернер і Наум Мейман, яким відмовляється права на виїзд до Ізраїля. Матері Щаринського не допускається на залю, в якій судять її сина, і її навіть не повідомлено, що такий суд відбудеться.

Москва. — Дейвід К. Шіплер, кореспондент „Ню Йорк Таймсу" в Совєтському Союзі, інформуючи про хід процесу над двома совєтськими дисидентами і жидівськими активістами — Анатолієм Щаранським і Александром Ґінсбурґом, підкреслює, що суд в Москві і в місцевост. Калуга, віддаленій на 100 иль від Москви, не тільки пліку-вав відносини між Совєтським Союзом і З'єднаними Стейтами Америки, але також викликав бурю протестів в інших західніх країнах тому, що обидва підсудні були членами Гельсінкської Групи, яка наглядала за виконанням европейської угоди, підписаної 35-ма державами світу, в тому числі Совєтським Союзом. У Вашінґтоні, де справа Щаранського є особливо дразливою, бо Щаранського судять за зраду батьківщини і співпрацю з американською Центральною Розвідчою Аґенцією, суд над двома згаданими дисидентами викликав серію протестних акцій, вкючно з особистим листом президента Картера до Леоніда І. Брежнєва, що його забрав зі собою до Женеви державний секретар Сайрус Венс, щоб там передати міністрові закордонних справ СССР Андреєві Ґромикові, з яким Венс мав заплановану зустріч на середу, 12-го липня. Виглядає, — каже Шіплер, — що совєтські чинники взагалі не взяли під увагу заяви президента Картера, який на одній з пресових конференцій у вашінґтоні категорично заперечував пов'язаність Щаранського з Сі-Ай-Ей, хоч про цю заяву Картера згадувала свого часу совєтська преса.

На процес не допущено, як уже про це інформовано, мами А. Щаранського Іди Мілґром, представників закордонних амбасад, кореспондентів і приятелів підсудного. Брат Леонід по тяжких трудах дістався до судової залі, але не відомо, як довго він там задержиться. Щаранський, згідно зі свідченням його брата Леоніда, відкинув усі обвинувачення прокуратури і назвав висунені проти нього обвинувачення абсурдальними. Він також не прийняв назначеного йому адвоката-оборонця Сілвію А. Дубровскую і одержав дозвіл самому виступати в своїй обороні. Проте, тричленний панель суддів, який складається з головного судді і двох знавців права, відкинув 40-сторінковий список свідків і документів, які могли б свідчити в користь Щаранського. Тільки декілька документів були прийняті судом між ними текст Гельсінкської угоди і Декляраця Людських Прав Організації Об'єднаних Націй, підписані також урядом Совєтського Союзу.

На офіційній зустрічі з закордонними кореспон-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Виконний Орган УНРади подався до димісії

Париж, Франція. — Тижневик „Українське Слово", покликуючись на „достовірні мюнхенські джерела", інформує у числі з 9-го липня ц. р., що в суботу, 1-го липня, відбулося в Мюнхені засідання Виконного Органу Української Національної Ради з участю президента УНР в екзилі Миколи Лівицького і віцепрезидента проф. Миколи Степаненка, на якому голова ВО Т. Леонтій запропонував димісію Виконного Органу, яку президент Лівицький прийняв з умовою, що в короткому часі буде покликаний новий голова, який займеться формуванням ВО.

У повідомленні згадується, що димісія голови ВО і його уряду пов'язана з відкритим листом д-ра Антона Жуковського, Марусі Бек і ген. Филиповича, які протестували проти розв'язання УНРади і яких хочуть усунути з ВО, як також з нарадою діячів Державного Центру УНР, яка відбулася 10-го червня ц. р. в Ню Йорку.

Завершується підготова Українського Фестивалю у Філядельфії

Філядельфія (В—УККА). — Мистецька програма на найвищому рівні Українського фестивалю музики, пісні й танку „Гомін України" на п'ятницю, 18-го серпня 1978 р., в Рабин Гуд делл-Іст у Філядельфії вже вповні скомплектована й квитки вступу вже можна набувати.

Як і в попередніх двох роках, місцевий Відділ Українського Конґресового Комітету Америки, що його очолює проф. д-р Петро Стерчо, підготовляє і цього літа на всеміському форумі Український Фестиваль у співпраці з урядовими чинниками міста. Ця українська культурна імпреза вже має свою добру славу, а тому й цього року Відділ УККА подбав про те, щоб програма була на можливо найвищому рівні та різноманітна.

В центрі уваги американських любителів українського вокального мистецтва буде участь світової слави баса Метрополітальної Опери — маестра Павла Плішки. Українська публіка виявила велике зацікавлення цим молодим оперним співаком українського роду, який вже підготовив свій український репертуар і в його виконанні „Гетьмани" та „Ой, Дніпре..." виходять неперевершено. Організатори Українського Фестивалю в Філядельфії доклали всіх старань, щоб Павло Плішка взяв участь у фестивалі й тепер інформують, що їх старання завершилися успіхом.

Крім сольового виступу Павла Плішки, співатиме сольо відома українська солістка опер у Львові і Ленінґраді та в московському „Большому", пані Рената Бабак. Організатори переконані, що дует Павла Плішки та Ренати Бабак, при акомпаньяменті Томи Гринькова, захопить всіх учасників. Тома Гриньків цим разом матиме також свій власний фортепіяновий сольовий виступ.

Чоловічий хор „Прометей", під кермою Михайла Длябоги й співучасті Галі Мазурок-Рей при піяні, знавці вважають за один з найкращих. Хто має біля 60 здисциплінованих голосів, які рішили відбувати регулярно свої проби також під час літа.

Фолкльорну частину мистецької програми Українського Фестивалю заповнять танцювальні ансамблі „Черемош" з Філядельфії та „Дунай" з Канади.

Відділ УККА у Філядельфії, як і українські крамниці, вже мають резервовані й нерезервовані квитки вступу в розпродажу.

Дисидентка розказує про русифікацію Латвії

Вілліямставн, Масс. — Ассосієйтед Пресс інформує, що Гелена Селміна, дисидентка з Латвії, виступаючи на четвертому Конґресі латвійської молоді в понеділок, 10-го липня ц.р., заявила, що Совєтський Союз інтенсивно нищать культуру Балтійських країн і позбавляє місцеве населення елементарних людських прав, яким користуються люди на Заході. „Совєтський уряд, — заявила Гелена Селміна, — заохочує росіян переїжджати до Латвії, надає їм різні привілеї, яких вже давно позбавив місцеве населення". Селміна недавно приїхала з Латвії зі своїм мужем, який відсидів 10 років в концентраційному таборі, а останні 4 роки вона ділила долю свого мужа. „Вони намагаються зробити нас меншістю у нашій власній країні; там немає місця для латвійських поворотців з концтаборів, бо всі помешкання віддається в першу чергу росіянам", — підкреслила пані Селміна.

В Конґресі латвійської молоді, який відбувався у Вілліямс коледжі, взяло участь біля 400 осіб. Це перший раз, говориться в інформації АП, що такий Конґрес відбувається у З'єднаних Стейтах Америки.

В'єтнам далі хоче „нормалізації" відносин із ЗСА

Токіо. — У понеділок, 10-го липня, заступник в'єтнамського міністра закордонних справ Фан Гієн заявив на пресовій конференції, що Ганой передбачає „новий розвиток подій" в напрямі встановлення „нормальних" відносин між В'єтнамом і ЗСА, додаючи, що крім „нормалізації дипломатичних зв'язків", треба також полагодити справу відшукання тіл „пропалих без вісті" американських вояків і справу „повоєнної допомоги" Америки В'єтнамові.

Щодо питання „повоєнної допомоги", то пресові аґентства подають цілком протилежні інтерпретації заяви Фана Гієна. „Ройтерс" інформує, що Гієн, який протягом останніх 7-ох днів відвідував Японію і переговорював з членами японського уряду, під час пресової конференції підтвердив дотеперішнє становище комуністичного в'єтнамського уряду, що передумовою до встановлення нормальних дипломатичних зв'язків між Ганоєм і Вашінґтоном мусить бути „повоєнна фінансова допомога" Америки для відбудови знищеного війною В'єтнаму. Натомість „Юнайтед Пресс Інтернешинал", реферуючи ту саму пресову конференцію, твердить, що Гієн повідомив про драстичну зміну в політиці Ганою, бо сказав, що в'єтнамський уряд готовий встановити повні дипломатичні зв'язки з Вашінґтоном, навіть якщо Конґрес ЗСА заявиться проти „повоєнної допомоги" В'єтнамові.

Щодо тих вояків, то Фан Гієн поінформував, що до Гонолюлю вже прибула в'єтнамська делеґація, яка має переговорювати з американськими властями відносно найкращих способів розшукування тіл тих американських вояків.

Як відомо, ЗСА відкидають вимоги Ганою щодо тієї допомоги, вказуючи, що хоча уряд президента Ричарда Ніксона погодився дати таку допомогу, то тепер Америка цілком не зобов'язана додержуватися тієї обіцянки, бо комуністичний Північний В'єтнам порушив паризькі мирові договори з січня 1973-го року своєю збройною окупацією Південного В'єтнаму. Крім того, Ганой зволікає зі справою передання всіх можливих інформацій щодо „пропалих без вісті" американських вояків.

Ізраїльський парлямент закликає до протестів в обороні Щаранського і Ґінсбурґа

Тель Авів, Ізраїль. — Ізраїльський парлямент в Єрусалимі звернувся 10-го липня ц. р. до парляментів багатьох держав світу з проханням інтервеніювати в обороні жидівських активістів і членів дисидентських груп Анатолія Щаранського і Алєксандра Ґінсбурґа, суд над якими відбувається тепер в Совєтському Союзі. Прем'єр-міністер ізраїльського уряду Менахем Беґін заявив опісля кореспондентам, що це було б цілком законно, коли б президент ЗСА Джіммі Картер написав до Леоніда І. Брежнєва, совєтського верховоди, листа з вимогою звільнення обидвох дисидентів. Беґін хотів би бачити, щоб Москву засипали масою телеграм і протестних листів, бо це багато допоможе підсудним. Долучуючись до протестів, ізраїльські суди припинили на якийсь час свою працю, а судді, правники та всі інші працівники судів відбувають протестні мітинґи. Їцак Тунік, президент ізраїльської Адвокатської Палати, заявив, що підсудним в Совєтському Союзі відмовлено всяких прав політичних в'язнів, яким користаються в'язні в інших країнах світу, зокрема на Заході.

Передбачають зріст наукового обміну ЗСА з червоним Китаєм

Пекін. — Д-р Френк Пресс, головний дорадник Білого Дому в ділянці стислих наук, який на чолі 14-членної американської наукової делеґації відвідував комуністичний Китай, у понеділок, 10-го липня, відбув довшу нараду із заступником прем'єра Тенґ Гсіаопінґом, після якої обидва висловили переконання, що існують всі передумови на поліпшення обміну технологічним знанням між ЗСА та Китаєм, а це напевно спричиниться до загального поліпшення торгівлі між цими двома державами.

Д-р Пресс мав теж відвідати Совєтський Союз, але з уваги на те, що совєтські власті розпочали судові розправи над жидівськими дисидентами Анатолієм Щаранським і Александром Ґінзбурґом, державний секретар Сайрус Венс повідомив, що уряд ЗСА відкликав цю поїздку, як теж поїздку іншої американської наукової делеґації.

День раніше, тобто в неділю, 9-го липня, д-р Пресс на бенкеті хвалив китайський уряд за „реалістичні пляни щодо модернізації країни".

СОВЄТСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ПОРУШИВ ТЕРИТОРІЯЛЬНІ ВОДИ ЗСА

Сан Франціско. — Минулої суботи, 8-го липня, совєтський риболовний корабель „Прямой" порушив американські територіяльні води, ловлючи рибу в Кламат Ривер заповіднику, який простягається на 17 миль в Тихий океан від берегів північної Каліфорнії.

Совєтського корабля переловив американський корабель „Коменчі", який належить до фльоти Прибережної Охорони ЗСА.

САХАРОВ ЗНОВУ ВИСТУПИВ В ОБОРОНІ ТАТАР

Москва. — Ройтер, покликаючись на дисидентські джерела, інформує, що академік Андрей Сахаров, який одержав Нобелівську нагороду миру, знову виступив в обороні татарської меншини в Совєтському Союзі і в листі до генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Леоніда І. Брежнєва апелює привернути усі права татарам та дати їм можливість повернутись на їхні колишні землі, а також дати всяку допомогу родині Муса Махмуда, який, облившись бензиною, підпалив себе і вибіг на зустріч поліціянтів, які прийшли, щоб заарештувати його за нелеґальне перебування на Кримі. Махмуд мешкав там уже від деякого часу і не бажав покидати родинної місцевости, помимо пересторог поліційних чинників. Д-р А. Сахаров, апель якого одержали також західні кореспонденти, говорить, що Верховна Рада і Рада Міністрів СССР повинні щось зробити для облегшення долі татар в Совєтському Союзі. Трагічна доля Махмуда повинна сколихнути сумлінням кожного, хто думає і бореться за права людини і справедливість — закликає д-р Сахаров.

Татари стараються на поворот в рідні сторони вже від часу смерти Сталіна, який наказав вивезти майже все татарське населення на Сибір у відплату за нібито їхню співпрацю з німецькими окупантами. Протестуючий татарин Махмуд, який залишив троє малих дітей, вже від довшого часу старався одержати дозвіл на постійне перебування на Кримі, але кожного разу йому в цьому відмовляли. Він помер кілька годин після цього, як поліцисти, погасивши вогонь на ньому, відставили його до шпиталю. Дисиденти в Москві заявили, що на похорони Махмуда прибуло понад 800 осіб, помимо того, що урядові чинники, зокрема КҐБ, робили все можливе, щоб не розголошувати цього для них неприємного випадку. В часі тривання похоронного походу учасники розвинули плякат на якому було написано: „Махмуд — жертва несправедливости."

Сахаров, у листах до Брежнєва і Курта Вальдгайма, генерального секретаря ОН, просить також заступитися за релігійну групу п'ятидесятиків, які не можуть практикувати своєї релігії в СССР, бо їм в цьому забороняє влада. Вони останньо дуже активно протестували проти цієї поведінки совєтської влади біля амбасади ЗСА в Москві.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Афганістан — азійська Куба

Переворот в Афганістані і встановлення там сильних совєтських впливів являється, згідно з оцінкою досвідчених аналітиків, поважним стратегічним досягненням для Москви, більшим від всіх дотеперішніх здобутків і впливів в африканських країнах. Дрю Міддeлтон, пишучи в ,,Ню Йорк Таймсі'' коментар на тему ,,Яку ролю Афганістан відіграватиме у совєтській світовій стратегії'', покликається на симпозіюм, що його організувало Головне командування Північно-Атлантійського Оборонного Союзу в порозумінні з Пентагоном та в якому взяло участь 270 осіб, між якими були генерали, адмірали, дипломати, вчені і офіційні політичні діячі. Одною з тем симпозіюму був переворот в Афганістані і його наслідки для стратегічної політики західніх оборонних союзів. Один з учасників, прізвища якого не називається, заявив: ,,Велика гра закінчилась і росіяни виграли її''.

Абстрагуючи від того, чи хто погоджуватиметься з твердженням неназваного панеліста, якого Міддeлтон називає знавцем совєтської політики, не можна заперечувати факту, що через афганістанський кривавий переворот і закріплення там прокомуністичної влади на чолі з прем'єр-міністром Нуром Мохаммедом Таракі, який змагає, як це він сам признається, до нав'язання тісних стосунків з ,,великим північним сусідом'', заприязнені зі З'єднаними Стейтами Америки країни, а зокрема Іран, вже тепер дуже поважно загрожені, або будуть поважно загрожені за якийсь час, коли комуно-московським імперіялістам пощастить розбудувати там свої військові бази, які обмежать до мінімуму оборону Перської затоки, бльокуючи тим самим проплив нафтових цистерн, які доставляють важливий сирівець до ЗСА й інших країн світу. Крім того, Іран буде виставлений на збройні сутички з Афганістаном, як тільки цей останній одержить достатню кількість совєтської зброї, щоб могти не тільки самому розпочати підривні акції в Ірані, але також допомагатиме тим племенам, які не є задоволені політикою теперішнього уряду під зверхністю шаха Різо Палегві.

Треба пригадати, що Росія, починаючи ще з кінця XVIII сторіччя, намагалася закріпити свої впливи в Афганістані, коли то царський режим намагався усунути звідтіля британську контролю і захопити під свій вплив шляхи, які пов'язують Середній Схід з Орієнтом і Росію з Індією.

Комуно-московські верховоди, перебравши владу в Росії у свої руки, послідовно продовжували політику царів. Свідчать про це ,,пакт приязні'' й військової допомоги, яку Ленін запропонував Афганістанові ще в 1921 році, пакт неагресії, який був підписаний між СССР і Афганістаном 10 років пізніше та інші ,,пакти'', які уможливили кремлівським диктаторам вести послідовну пенетраційну політику у відношенні до тієї країни номадів, життєвий рівень якої ще донедавна був дуже низький, населення неписьменне, а сама країна поділена на племена, які дуже часто себе взаємно поборювали. В такому стані комуністичним пропагандистам було дуже легко працювати і приготовляти грунт, спочатку для прихильного відношення тамошніх урядів до Совєтського Союзу, а опісля до цілковитого перебрання контролі у свої руки.

Треба, отже, погодитися з думкою багатьох військових аналітиків, що совєтські імперіялісти розпочали акцію відсепарування ЗСА не тільки від европейського континенту при допомозі всезростаючої воєнної фльоти, але також від Середнього Сходу й Азії, закріплюючи тим самим свою світову стратегію, скеровану не на власну оборону, а на завоювання інших. Афганістанові в Азії призначена така сама доля і роля, як їх має і виконує Куба в західній гемісфері: служити імперіялізмові та здійснювати підривно-агресивні пляни Москви.

ОБ'ЄДНАНИМИ СИЛАМИ

(Н. Н.). — ,,Міжнародна Федерація для Европейського права" — ця організація, відома в скороченні ,,F. I. D. E.", відбула свій восьмий конгрес у столиці Данії Копенгаґені, 22 — 24 червня 1978 року.

Рух за об'єднання країн Західньої Европи почався після Другої світової війни під натиском обставин, які створили експанзія і аґресія Москви на захід.

Організації за зближення й об'єднання держав Европи діяли і між двома світовими війнами. Австрійський граф Куденгове-Калерґі був пропаґатором ,,Пан-Европи" (Все-Европи). Але в той час на перший плян в европейській політиці виступили націоналізми диктаторського типу — в Італії, Німеччині та в інших країнах, — і ,,Пан-Европа" залишилася ,,побожною мрією". Гітлер поставив собі завдання творити ,,нову Европу" під диктатурою своєї вимріяної ,,Третьої Імперії". Це був неначе відгук на давній клич московських месіяністів — ,,Москва — Третій Рим".

Натиск Москви на Захід, поширення совєтської імперії по лінії Штеттін-Трієст, ,,Залізна завіса", що розділила европейські країни, — все це примусило західньоевропейських політиків думати про спільні заходи, щоб урятуватися від небезпеки ,,совєтизації". Відчувається, що держави Західньої Европи, поодинцем не можуть забезпечити себе перед загрозою з Москви. Також господарство західньоевропейських країн нарізно, не може мірятися з могутньою індустрією Америки. Але об'єднаними силами Західня Европа може ,,догнати й перегнати" господарство великанів індустрії: Америку, Совєтський Союз з його сателітами і Японію.

Ця ідея просвічувала політичним провідникам Франції (Роберт Шуман), Італії (Де Ґаспері), Німеччини (Аденауер), Бельгії (Спаак), котрі дали почин для створення Европейської Господарської Спільноти 1957 року. На початку до цього пляну ставилися політики в різних країнах з недовір'ям або й вороже. Особливу ворожість показала Москва, що закидала Европейській Господарській Спільноті аґресивні пляни супроти Совєтського Бльоку. Однак Е. Г. Спільнота здобула великі успіхи в індустрії, у фінансах і в сільському господарстві. Тим то до Е. Г. С., що мала на початку шість країн-членів, прилучилися нові держави.

Тепер до Е. Г. Спільноти належать: Італія, Франція, Західня Німеччина, Люксембурґ, Бельґія, Голляндія, Великобританія, Ірляндія, Данія. До Е. Г. Спільноти просяться в члени Еспанія, Портуґалія, Греція. Показалося, що вільний обмін товарів між державами Е. Г. Спільноти допоміг розвиткові господарства окремих країн.

У зв'язку з поступом Е. Г. Спільноти виникають різні завдання політичні, юридичні й соціяльні, бо кожна держава має свої закони, звичаї, господарські проблеми. Наприклад, у Франції та в Англії велика частина індустрії є націоналізована, а в Західній Німеччині в завідуванні держави є небагато підприємств: залізниці, пошти, атомові постачальники енергії.

Восьмий Конґрес Міжнародної Федерації для Европейського Права в Копенгаґені мав дві проблеми для обговорення:

1. Рівноправне трактування державних і приватних підприємств;

2. Згідний з правом порядок в адміністративній практиці. Ці теми викликали цікаву дискусію учасників конгресу, на який прислали своїх делеґатів також юристи із країн, що не належать до Европейської Господарської Спільноти: Австралія, Еспанія, Портуґалія, Швайцарія, Фінляндія, Швеція, З'єднані Стейти Америки. Загальне число учасників Конґресу коло 150 осіб: судді, адвокати, адміністративні й господарські правники, професори права і т. д.

22 червня Конґрес для Европейського Права відкрито в Копенгаґені під протекторатом королеви Марґарети, з участю членів данського уряду. Привітальну промову до членів конґресу мав міністер закордонних справ Андерсен і голова міста Копенгаґену. Обидва згадали зокрема соціяльні досягнення країн, приналежних до Е. Г. Спільноти.

Данський уряд дав нагоду учасникам Конґресу оглянути музей — Carlsberg Gljrtotek — та інші культурні установи Данії, як приміром, Замок Елсінор, що згадується в драмі Шекспіра — ,,Гамлет".

В Конґресі юристів Е. Г. Спільноти взяв участь д-р Богдан Феденко (Париж). Він є членом Французького Товариства правників. Д-р Б. Феденко належав до учасників Міжнародної Конференції для Европейського Права, що відбувалася в домі касаційного суду в Парижі в лютому 1978 р. В Копенгаґені на Конґресі д-р Б. Феденко знайшов знайомих колеґ-юристів із різних країн і мав нагоду познайомитись з іншими учасниками конгресу, з якими можна було обговорити різні проблеми права і політики.

Конґрес вибрав нового президента Міжнародної Федерації для Европейського права. Його ім'я — лорд Вілберфорс (Wilberforce). Майбутній конгрес федерації визначено на 25—27 вересня 1980 р. в Лондоні.

Конґрес у Копенгаґені був черговим виявом сучасної основної ідеї вільного світу: об'єднаними силами в усіх ділянках життя протиставитись совєтській загрозі.

Софія Наумович

ФІЛЬМ ПРО ШЕВЧЕНКА І МОСКОВСЬКА ОЛІМПІЯДА

(2)

Й ось уся битком-набита заля побачила те, що переживали ми пропам'ятного 24 травня ц. р.; оцей ,,культурний десант'', — за влучним виразом Плюща, — на Сквері ім. Тараса Шевченка у Парижі, таблиця якого з'явилася першою на екрані. А далі появився ,,бовдур'' у білому полотні у товаристві французького поліциста, і стало темно від гранатових мундирів поліції, що оточили сквер і маніфестантів. І знову, не совєтська врочистість'' стала темою фільму, а якраз похід української маніфестації, серед якої на першому пляні знайшлася постать у комилавці Митрополита Мстислава та миґали обличчя пп. Кучинського і Мулика, мистця Гординського, Сестер Служебниць та багатьох інших. Зокрема імпозантно виглядала молодь з написами ,,Воля Україні'', портрети Шевченка і Мороза з цитатами про ,,бумеранґ'' та ,,Боріться — поборете!'', синьо-жовті прапори, що виблискували в сонці, а рівночасно почулися гнівні оклики ,,Випустіть Мороза!'' та ,,Незалежність Україні!'' Несподівано з групи глядачів на хіднику почувся польською мовою голос: ,,Ми, поляки, з вами! Воля для Польщі!'', а похід далі йшов з чеськими, вірменськими і в'єтнамськими гаслами, що їх годі було й відчитати. Кінцеві кадри фільму показали вже відслонений пам'ятник і трьох бандуристок, але з голосника понісся сильний голос нашого бандуриста Володимира Луціва і його постать у старшинському козацькому одязі, а тоді спів демонстрантів ,,Ще не вмерла'', ,,Не пора'' і ,,Боже великий''. Декілька українських краєвидів і опустілий Сквер Т. Шевченка з пам'ятником, квітами і київським рушником завершували показ демонстрації.

Фільм зробив велике враження на присутніх, які гарячими оплесками подякували Плющеві, а цей вказав рукою на світливця М. Чумака. Тільки кваснi міни численних москалів виявляли, що цей самостійницький фільм їм був не ,,по душі'', хоч вони робили добру міну до лихої гри.

Почалася дискусія. Відповідальний за французький спорт Ролє-Ендурі ствердив, що гасло бойкоту ,,Мундіяль'' в Арґентині не дало успіху, але не слід зражуватися, а навпаки, зарядити бойкот Олімпіяди у Москві, бо те, що Плющ говорив про конгреси вчених — так само відноситься до спорту. Представник генетиків заявив, що має 140 підписів за бойкот ракового конгресу в Тбілісі. Плющ відповів, що коли французькі вчені не бойкотують, то хай бодай вимагають, щоб з СССР приїздили ті, яких вони запросили, і не приймали тих, кого присилають з Москви. Що ж до того, щоб брати участь у конгресі під умовою, що СССР випустить 10 чи 20 політв'язнів, то це пусте, бо вони можуть випустити і 100, коли їм залежить, бож мають їх сотні тисяч! Хай уже Брежнєв із Піночетом торгують в'язнями, чи Східня Німеччина. Совєтам історичних конгресів не треба, а ось фізика — їх цікавить. А. Ревель вимагав від письменників, щоб Пен-клюби та Т-во Авторів зганьбили кар'єристів, які видавали своїх товаришів в СССР. Шварценберг від професорів медицини сказав, що арґентинці просили їх ,,не мішати політики з наукою'' та що про те можна буде говорити. А якраз слід робити навпаки: домагатися людських прав ще перед конгресом Скажете: шантаж? А чому ж би ні? Треба ж рятувати людей! Дехто каже ,,як я не поїду, то поїдуть інші'', отже, питання не в тому, щоб дотримати слова у рішенні бойкоту. Психоаналіст А. Грін признався, що його запросили вислати їм тези до Тбілісі, а рівночасно йому закидають ,,антисовєтизм і антикомунізм''. Хай хто вияснить мені різницю між ними. Заявляю, що я не поїду до Тбілісі''. (оплески). Канакійс пригадав, що як ще був у Празі, то тамошні вчені хотіли зустрічі з західніми, щоб їм з'ясувати їхню ситуацію Але тепер уже немає істориків у Празі — 150 їх тиняються без праці на ,,чорній роботі'', то з ким будуть говорити західні історики? Колишній комуніст, у жартівливій формі, сказав деяку правду: там в СССР люди гинуть, а ви тут засідаєте в трибуні й говорите, замість діяти! В'єтнамка Ван-Наї заявила, що гноблять учених у В'єтнамі, бо вони ,,праві'', а тим часом у таборах гниють ті, що протестували проти американського бомбардування. Ніхто не має монополю на страждання: ні ,,ліві'' ні ,,праві''. Розенталь від ,,Прав людини'' твердив, що в тоталітарних державах існує ,,колючий дріт'' між лівими і правими і тільки на Заході ті й ті можуть сидіти за одним столом, як слушно каже українець — Плющ! Дехто каже — хай їдуть, щоб побачити тоталітаризм. Алеж вона там нічого не побачать! Вони нам випустили Плюща, Буковського і ще кількох для блахмана, а де десятки тисяч інших? За них треба воювати! Плющ відповідає, що він не говорив про купівлю людей. Вони продадуть 20 чи 50 людей задля Олімпіяди, щоб Захід зацитькати, а нашим наро-

(Продовження на ст. 3-ій)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Сильвестер Яричевський. ТВОРИ. Том перший. Підготовка текстів, вступна стаття та примітка. — Магдалина Ласло-Куцюк. Обкладинка: Салай Йосип. Видавництво Критеріон, Бухарест, 1977, ст. 301.

Перед нами несподівана листівка з Румунії — перша українська гарно видана книжка — перший том творів відомого перед Першою світовою війною поета Сильвестра Яричевського. Прислав мені цю книжку колишній учень професора Яричевського пан Юрій Мачак, за що йому щиро дякую.

Сильвестер Яричевський був відомий поет перед Першою світовою війною — це ровесник поетів із ,,Молодої Музи'', хоч він до неї не належав. С. Яричевський (1871-1918) народився в Рогатині в Галичині, студіював у Львові і у Відні, де скінчив університетські студії. В Галичині працював як учитель гімназії в Перемишлі і в Коломиї, а пізніше на Буковині в Кіцмані і в Сереті. Там і помер в молодому віці від ранки (карбункулу).

По війні довший час забули були поета Яричевського, який був досить популярний перед війною, бо тоді видав був кілька книжок із своїми творами — поезій і оповідань. Аж сорок років після смерти письменника антології української поезії та оповідань, видані в Києві, пригадали читачам творчість Яричевського.

Магдалина Ласло-Куцюк у ,,Вступній статті'' (ст. 5-34) дає характеристику творчости Яричевського на тлі тодішньої української літератури й німецької поезії, якою він цікавився та яку перекладав.

В першому томі творів вміщена творчість С. Яричевського в такому порядку: лірика (35-147), байки (148-152), поеми і баляди (153-204), переклади й переспіви (205-243), а поеми в прозі (244-283). В примітках редакторка М. Ласло-Куцюк подала загальний зміст тих збірок творів Яричевського, що вийшли були за життя поета, або які він плянував видати.

• • •

Осип Маковей писав про поезії С. Яричевського, що ,,форма в них старанна, але вони доволі сухі, риторичні: тому, наприклад, усякі поклики, грімкі вірші до декламацій вдаються Яричевському гладко, зате лірика виходить у нього затвердою, засухо, не мелодійно''.

Ласло-Куцюк хвалить ті поезії Яричевського, які він писав на основі своїх власних спостережень, і яких найбільше в циклі ,,Наддунайські мелодії'', де вірш ,,Місто'' кінчається такими строфами:

Ах, як не люблю тебе, невсипуще ти місто! Та тільки згадаю, що люди ті тихі, похмурі, все лихо те злюще, всі підлості світа, братерські її бруди,

весь лад той суспільний, всю справу нечисту змести колись мають, як підле сміття, тоді ти для мене кохане, о місто, і в тобі нове благословлю життя!

Тут треба згадати, що С. Яричевський був соціял-демократом, і цим фактом треба б пояснювати його популярність у Києві та в Чернівцях, що підкреслює авторка вступної статті. Та С. Яричевський далекий від того, що діялося і діється в поневоленій Україні. Він сам писав про себе, що ,,вродився співцем з неба ласки''. Ось його вірш ,,Соловієва пісня'':

У зеленій у ліщині
красна пісонька гуде,
по цвітистій по долині
милим гомоном іде.

Я співаю пісню щиру,
з мого серця глибини,
дзвоню в ній надію, віру
чарівні, любовні сни.

Пісня мусить бути
чиста,
як янголів ясних лик,
як то сліз роса
перлиста,
щоб її не знищив крик...
У зеленій у ліщині
красна пісонька гуде
по цвітистій по долині
людям просто
в серце йде.

Видані ,,Твори'' С. Яричевського пригадують нам цього поета, який вже на початку цього віку один із перших щрвав із магічним колом поетизації села і заклав основи урбаністичної теми, яка тепер панує в українській поезії, бо колгоспи знищили наше село, що зберігло автентичність нашого народу.

У цій дбайливо виданій книжці маємо портрет поета з 1904 року та ще сім інших світлин.

А. Г. Великий, ЧСВВ. З ЛІТОПИСУ ХРИСТИЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ. Церковно-історичні радіолекції з Ватикану. Том IX, XX століття. Видавництво оо. Василіян, Рим, 1977, ст. 304.

Перед нами вже дев'ятий, кінцевий, том популярної історії християнства в Україні, який обіймає 50 п'ятнадцятимінутових радіолекцій, що їх надавали з Ватикану. Всіх таких лекцій було 450, кожна лекція надрукована на п'ятьох або шістьох сторінках книжки. Перша лекція відбулася в 1953 році. Лекції подавано популярно, короткими, ядерними ескізами, що творять заокруглену цілість.

В цьому дев'ятому томі подані лекції про роки від 1901-1950. Наведемо кілька заголовків цих лекцій: Як то Русь ходила слідами

(Закінчення на ст. 3-ій)

Галина Мухина

З'ЇЗД УЛТПА У ВІННІПЕЗІ — СПОСТЕРЕЖЕННЯ

(30 червня — 4 липня 1978)

(2)

Щоб запобігти такому станові, старшими людьми повинні піклуватися родини та їхні лікарі. Шляхом відповідного харчування, виробленням позитивного наставлення в молодших роках до пенсійного віку можна запобігти багатьом недугам — почуттю втрати ідентичности, депресії, великої залежности від інших. Усі ці речі повинні бути взяті до уваги, якщо медицина хоче успішно розв'язувати проблеми суспільства, що чим далі тим більше складатиметься зі старших віком людей.

В основі доповіді д-ра Р. Бучка був спіритуалізм. Це нова в медицині течія, відома під назвою ,,Лого-психо-соматична'', або ,,голістична'' медицина. Крім фізіологічних захворювань, вона бере до уваги всю людину — її духовий стан. Впарі з симптоматичним лікуванням, лікар повинен вселяти в людину любов, спокій, терпеливість, вирозуміння, толерантність, мудрість. Кожне захворіння повинно мати дві діягнози: наукову та спіритуальну. Наголос у доповіді був на те, що сучасна медицина повинна повернутися обличчям до людини, застосовуючи релігійну філософію, що на протязі довгої історії була важливим ліком на всі людські рани.

Однією з найкращих і найбільш релевантних доповідей до з'їзду українських лікарів була доповідь д-ра В. Бачинського. Такої, принаймні, думки ті вінніпезькі лікарі, яких я просила дати загальну оцінку з'їздові. Тема доповіді — ,,Вклад лікарів-українців у медичну та медично-академічну ділянки, а також у культурний та інші аспекти манітобського життя''. Доповідь базована на фактичному матеріялі. Д-р В. Бачинський поробив власні досліди й на основі статистичних даних розв'язав ряд питань, давши ясну картину діяльности лікарів-українців на різних етапах українського поселення в Манітобі, починаючи з 1893 р. досьогодні. У доповіді з'ясоване такі основні питання: який вклад зробили лікарі-українці взагалі в медицину? Якими були перші кроки — хто, коли й де кінчав медичний факультет? Які досягнення українських лікарів у порівнянні до інших професій та інших етнічних груп? Скільки було та скільки тепер є спеціялістів? Скільки лікарів-українців є професорами медицини? Хто та в якій формі брав і бере активну участь у культурному житті?

Стільки про доповіді. Вартости їхньої для суспільства, мабуть, ніхто не заперечить і ніхто не скаже, що вони знизили рівень медичної професії.

Підсумовуючи, можна тільки сказати, що зміст доповідей вказував на таке явище: канадські лікарі-українці — істоти доземні, невід'ємна частка суспільства. Американські — замкнені в своїй професійній вежі з слонової кістки, відірвані від реального життя. Щождо української мови, то майже стовідсоткову перевагу мали американські лікарі. Завдання своє — плекати українську мову й українську термінологію — вони демонстрували зразково, включно з д-ром Д. Шмелкою, народженцем Америки, який, не зважаючи на всі труднощі з вимовою, послідовно говорив по-українському й послуговувався лише українською термінологією. Канадські лікарі, крім д-ра П. Судермана, німця, який колись студіював в Україні, всі читали доповіді англійською мовою. Хочеться вірити, що під цим оглядом канадські лікарі багато навчились від американських.

Питання мови, зокрема медичної термінології, справа складна. Чи молоді лікарі, що тількищо вживаються в свою професію, мають досить часу енергії й детермінізму віддаватися новим студіям, які поставили б їх нарівні з колегами, народженими в Україні? Чи це не є однією з причин, що в УЛТПА так мало молодих лікарів? Хіба ж невідомо, що людина, яка розуміє культуру мови, почувається приниженою, коли вона змушена висловлювати багатство своїх думок обмеженою кількістю слів, примітивно? Хіба ж такій людині приємно, коли вона з великими труднощами намагається щось прочитати, чи сказати й бачить перед собою трохи насмішкуваті обличчя? Питання залишаю відкритим.

Була ще гостинна доповідь проф. Я. Рудницького. На жаль, доповідач мало говорив на визначену тему ,,Українська мова в професійному житті'', приділивши основну увагу вивченню мови з дитинства й звинувативши за поганий мовний етап насамперед батьків. Він лише порадив лікарям послуговуватися інтернаціональною медичною термінологією та його Етимологічним словником, який, на думку проф. Рудницького, є також і медичним.

Ще слово про привіти, технічну сторону з'їзду, мистецькі виступи тощо. Привіти й благословення надіслали Патріярх Української Католицької Церкви Йосиф Сліпий; Первоієрарх Української Автокефальної Церкви Америки Мстислав; Єпископ Української Католицької Церкви в Чікаґо Ґабро. Особивсто вітали й благословили з'їзд Первоієрарх Української Греко-Православної Церкви в Канаді митрополит Андрій та Первоієрарх Української Католицької Церкви в Канаді митрополит Германюк. Від манітобського провінційного уряду від імені прем'єра та міністра здоров'я виступав Дж. Джансон, а також посадник Вінніпегу Роберт Стін, який наділив основоположника і першого голову УЛТПА д-ра Романа Осінчука і теперішнього голову Головної управи УЛТПА д-ра Василя Трухлого грамотами почесних громадян міста Вінніпегу.

Душею з'їзду був д-р Ярослав Барвінський. Відкриваючи з'їзд, він указав на його історичне значення в тому, що цей з'їзд уперше відбувається у Вінніпегу — в столиці Канади. Присутність на з'їзді Первоієрархів Українських Церков у Канаді, представників провінційного та міського урядів свідчить про те, що УЛТПА є Товариством, тісно пов'язаним з широким суспільством. Американські, канадські та українські прапори, які в честь з'їзду майорять на головних вулицях Вінніпегу — це символ єдности, рівности та взаємної пошани. Д-р Барвінський відзначив факт, що в Канаді українці чим далі, тим більше займають керівні позиції в різних ділянках канадського життя та що їхня ідентичність, їхні традиції, їхній корінь глибоко проросли в канадську землю.

У з'їзді взяло участь 97 лікарів. З Америки — 57, з Канади — 42 (29 з Вінніпегу й 13 з інших міст Канади). Дані ці приблизні.

Казали, що це був один із краще, а може й найкраще організованих з'їздів. Заслуга в цьому управи вінніпезького Відділу, зокрема д-ра Барвінського та молодих докторів Б. Ґорського, І. Каліщінського та Л. Держко. Особливо багато праці вклала дружина д-ра Барвінського, під керівництвом якої була і реєстрація, і інформація, і продаж квитків на різні імпрези, і взагалі всі ті ,,дрібні справи'', від умілого полагодження яких багато залежать успіхи з'їздів. Тому часом було важко сказати, хто був популярнішим на з'їзді, д-р Барвінський чи його дружина.

З мистецьких виступів на відзначення заслуговує хор ім. О. Кошиця під керівництвом Володимира Климкова. Виступ хору зробив офіційне відкриття з'їзду справжнім святом. Кожну пісню слухачі вітали оваціями, в ,,Вівчарик'' підняв на ноги весь з'їзд й оваціям, здавалося, не буде кінця. Д-р В. Трухлий, дякуючи за зразкову організацію з'їзду, завважив: ,,Варто було приїхати до Вінніпегу, хоч би тільки для того, щоб послухати хору ім. О. Кошиця''.

Накінець питання, якого ніхто не порушував на з'їзді: як це сталося, що в жадній доповіді не була обговорена справа психіятричних знущань над українськими політичними в'язнями в Україні й чому з'їзд, принаймні назакінчення, не виніс відповідної заяви в цій справі?!

Від Редакції: Після одержання та передачі до друку цих ,,Спостережень" пані Галини Мухиної, речник Відділу УЛТ ПА в Вінніпегу, що був господарем З'їзду, про який мова, та який раніше мав нагоду познайомитися із змістом цих ,,Спостережень", повідомив Редакцію телефоном, що ряд висловлених в цих ,,Спостереженнях" думок і заввaг не відповідають оцінці і поглядам господарів цього З'їзду.

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Продовження зі ст. 2-ої)

Данила (1906) — це про першу українську прощу з Галичини до Святої Землі); Монахи студити в Галичині (1900); Ув'язнення митрополита А. Шептицького; смерть єпископа Чеховича в Перемишлі і наступ Православ'я (1915-1916 рр); Українські визвольні змагання і закінчення війни.

Як ми вже згадали вище — це в дійсності популярно написана наша історія в першій половині цього віку, в якій пишеться і про конкордат Польщі з Апост. Престолом і Галичину (1925) і про нищення церков на Холмщині і виступ митрополита Шептицького (1932), і про „найважливішу подію німецької окупації України (1942 р.)'' — це про Послання митрополита Шептицького до православних в Україні про релігійну єдність архиєреїв. Митрополит Шептицький писав, що змагання до релігійного з'єдинення „принесе українському народові велику користь, коли хоч у частині причиниться до національної єдности'', і кожен українець-патріот „повинен усе робити, що може в тому напрямі''.

Це тисячолітня духова історія Української Землі, вона „має свої верхи і свої низи, часи свого процвітання і своїх катакомб-укриття; має своїх Святих і Праведників, але й таких своїх членів, що кинули темну тінь на велике діло Боже, пофальшували його чи використали для своїх людських неправедних задумів''. Автор старається об'єктивно інформувати про історію, про Гетьманщину він пише: „Становище гетьмана і його уряду було дуже складне: бракувало в більшості українського національного духу і відчуття соціяльних потреб і настроїв, хоч основні кадри міністерств залишилися ще з часів Центральної Ради''.

Видавництво оо. Василіян у Римі видало цих дев'ять томів „Літопису християнської України'', щоб читачі „краще збагнули те, що діється, щоб підшукали причини того, що збувається сьогодні'', бо це може статися тільки тоді, коли „заглянемо в минуле, в інші доби нашої історії''.

Цей дев'ятий том „Літопису України'' цікавий читачеві ще й тому, що в ньому пишеться про події, що відбувалися ще за життя багатьох читачів.

Хто хоче знати історію нашої Церкви в останніх десятиліттях двадцятого віку, нехай прочитає собі цю книжку. Ось останні розділи: Львівський „собор'' і скасування Унії (1946); Церковне лихоліття на Закарпатті (1947-1950); Стан Української Католицької Церкви в Україні (1950 р.).

В книжці 16 світлин.

ФІЛЬМ ПРО ШЕВЧЕНКА...

(Закінчення зі стор. 2-ій)

дам пустити дим в очі, мовляв, Захід з ними, а не з нами — дисидентами, їм, а не нам Захід дає золоті медалі і гроші. Отже треба бойкоту, хоча частинного, бо спорт найгірший опіюм і шовінізм! В. Карлінський, журналіст, пропонує, щоб їхати до Москви не на Олімпіяду, але для „тисячі й одного'' скандалу — як туристи. Канакіс опонує, бо туристи нічого не зробили в Арґентині, хоч Марек Гальтер кинув клич бойкоту. Ревель вважає, що бойкот має бути всеевропейський, щоб бути успішним. Проф. Шварценберґ спростовує, що конґрес в Арґентині ще не відбувся, він має бути в жовтні ц. р. і вже 200 професорів заявило, що не поїдуть. А про те, що кардинал Марті відкликав Службу Божу за Арґентину, — там уже знають. Тільки американці поїхали туди й задоволені... Ролє-Ендурі сподівається, що можна зганьбити, збезчестити такий режим. Він за тим, щоб зробити протестну маніфестацію в Москві, виявитися сильнішими від КҐБ''... Ревель стверджує, що Плющ правильно говорить, що торгують з Москвою — теж шантажують! Такі форми вже є в Англії, які ставлять умови, й екологи теж. Накінець виступив ще Файберґ, який добре почав анекдотами, що Картер назвав Брежнєва „людиною миру'', а англійський дипломат радив англійському народові критикувати СССР, бо уряд, із-за міжнародної безпеки — цього не може робити. Але закінчення Файберґові не вдалося, коли він прирівняв арешти його і товаришів за Чехо-Словаччину з... відігнанням французькою поліцією з-під совєтської амбасади Йонеска, Леві й Ґлюксмана, що хотіли передати листа в обороні Орлова... А чейже нікого з цих трьох філософів не ув'язнили й їм волос не впав з голови!..

Точно о півночі закінчилася ця цікава конференція паризької „сметанки'' над практичним зорганізуванням бойкоту московської Олімпіяди.

ЗАПРОШЕННЯ

Цього року на ПРАЗНИК СВ. ВОЛОДИМИРА,
що відбудеться в Українському Селі в Глен Спей, Н. Й.
в неділю, 23-го липня 1978 року
буде влаштована

ВИСТАВКА ОБРАЗІВ

на пікніковій площі Українського Братського Союзу „Верховина"

Просимо всіх образотворчих мистців взяти в ній якнайчисленнішу участь.

В разі дощу — ВИСТАВКА ПІД ЦЕРКВОЮ.
Особистих запрошень не висилається.

ЦЕРКОВНИЙ КОМІТЕТ

У Клівленді вшанували пам'ять д-ра Дмитра Донцова

Під час Панахиди за спокій душі св. п. д-ра Дмитра Донцова

Клівленд Огайо. — У неділю, 2-го квітня ц. р. Клівлендські Організації Визвольного Фронту відзначили 5-ту річницю смерти Великого Сина України, визначного політичного діяча сл. п. д-ра Дмитра Донцова.

Панахида за сл. п. Дмитра Донцова відбулася у православній парафії св. Тройці на Скрентон вулиці в Клівленді що її відправив о. Коваленко. Під час Служби Божої гарно співав церковний хор, а всі вірні молились за спокій раба Божого сл. п. д-ра Д. Донцова.

Організації і Товариства Визвольного Фронту зі своїми Прапорами взяли численну участь, а головно сумівська молодь: СУМА ім. Гетьмана Богдана Хмельницького Клівленд, СУМА ім. Тараса Шевченка Парма, ТУСМ ім. М. М. Міхновського, УПА ім. Ген. Тараса Чупринки, ООЧСУ, ОЖ ОЧСУ — всі товариства мали свої прапори — український і революційний.

Святочні сходини відкрив в Домі СУМА в Клівленді Петро Венгрин, булавний Ю. СУМА „Корсунь" число 3, склавши звіт голові згаданого Осередку м. Почтареві, а Почтар звітував координаторові на стейт Огайо Григорієві Головці.

Сцену удекоровано портретом д-ра Д. Донцова живими квітами. Реферат прочитав Семен Крісламий, культурно - освітній референт СУМА в Клівленді, в якому охопив він увесь життєвий шлях сл. п. Дмитра Донцова. Промовець теж підкреслив, яке велике значення мав в УПА сл. п. д-р Дмитро Донцов і яка велика скількість студентів захоплювалась його ідеями, а головно Студіююча Молодь ТУСМ ім. М. Міхновського. СУМ рівнож використав довідки, дописи і матеріяли сл.п. Д. Донцова, щоб поглибити своє знання у виховній діяльності; тут нам на чужині його матеріяли стали доступними і відомими і в Україні студенти та науковці ще й сьогодні таємно читають його публікації.

І тому, в тому квітневому дні ми зійшлися, щоб відзначити світлу і незабутню пам'ять д-ра Дмитра Донцова, його задуми та ідеї, і хоча його вже немає між живими, вони залишились з нами.

Володимир Кметь

Вечір Пошани „Української Матері Року" — Оксани Яківни Мешко в Чікаґо

Дня 3-го червня ц. р. в Домі СУМА заходами Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України, Відділ в Чікаґо, відбувся Вечір Пошани „Української Матері Року" Оксани Яківни Мещ.

Голова Відділу Оля Федак святочним словом привітала отців, представила шановну гостю, почесну голову ОЖ ЛВУ з Канади п. М. Солонинку, голову ОЖ ОЧСУ мгр У. Целевич і всіх гостей на залі.

Дальше ведення програми свята передала молодій Сумівці Юлі Хім'як. Свято приготовано з відповідною програмою, у якій брали участь молодь СУМА — рецитацію прози — спомин Миколи Понеділка „Мамине благословення" вміло рецитував Олесь Палій. Вірш О. Кобець „На перехресті" з чуттям деклямувала Юлія Хім'як. Вірш А. Косовської „Пісня про Героїв" добре рецитувала Н. Стельмах. Хор ОЖ ОЧСУ Відділ в Чікаґо під диригентурою Христини Руцицької і музичний супровід проф. Василя Шутя — відспівав шість пісень. З гостинним виступом виступав соліст маестро Любо Мацюк. Почесна голова ОЖ ЛВУ Марія Солонинка виголосила головну доповідь.

По закінченні програми свята голова Відділу Оля Федак подякувала всім виконавцям програми і дорогим гостям за звеличення нашого свята, та запросила на підготовану зустріч із Марією Солонинкою, яка відбулась в тім самім домі за перекускою. Товариська ґутірка протягнулася до пізніх годин.

Вільний світ присвячує одну неділю в найкращому місяці травні, щоб звеличати матір в особливий спосіб і її вшанувати. Діти є вдячні своїй матері за її посвяту, за її материнську любов, обдаровують її усміхом, привітами і квітами.

Та не так буває в Україні. Там тисячі матерів того усміху, цього привіту, тих квітів від своїх дітей дістати не можуть. Хоча ті діти найшляхетніші, найталановитіші, найгуманніші, найкращі з найкращих, вони бо безстрашно обстоюють право українського народу. Через те ті діти караються в тюрмах, на засланнях, в холоді, в голоді, страждаючи на тяжкі, невилікувальні хвороби, переслідувані. Вони — за колючими дротами, а їхні матері оплакують їхню тяжку долю.

Криком розпуки звертається матір Оксана Мешко, спочатку до таборових, а пізніше до урядових властей в обороні її єдиного, хворого на туберкульозу, сина Олеся Сергієнка.

На всі її благання немає відповіді. Немає полегші і для її сина, бо він „ворог народу". Оксана Мешко свідома того, що сама може згинути в тюремнім підвалі, однак рішилася на це, що їй підказувало материнське серце. Вона написала до вільного світу, до міжнародних організацій, в сподіванні, що може знайдеться людське серце, що відгукнеться на горе.

Ми, українські матері у вільному світі, не сміємо бути глухими на цей крик розпуки матері, яка бажає небагато, тільки звільнення її хворого сина із заслання. Нашим обов'язком є збудити людське сумління з байдужости і спонукати, щоб всі заговорили в обороні сина Оксани Мешко і інших синів і дочок в цілій Україні, — які знаходяться у тій трагічній ситуації. Оксана Мешко є символом страждальної української матері.

Н. С.

Пам'яті сотника УГА П. Ґаздайка

У Франкфурті в Німеччині помер 21-го березня ц. р. один з найкращих і найхоробріших старшин славної і лицарської Української Галицької Армії, командант 9-го куреня, а пізніше командант 7-го піх. полку 4-ої Золочівської бригади, сотник Петро Газдайка на 87-му році життя.

Сл. п. Петро Газдайка народився 19-го квітня 1891 р. у селі Красна, повіт Кросно на Лемківщині, в селянській родині. Його батько був у селі 12 років війтом. Народну школу закінчив у повітовім місті Кросні, а ґімназію у Новім Санчі.

Однорічну військову повинність і старшинську школу св. п. П. Газдайка відбув у 1913-1914 рр. у Трієсті і був приділений до 27-го піх. полу з осідком у Полі. В рядах цього полку від самого початку Першої світової війни брав участь у боях на російському фронті і тут в часі наступу його ранено в ліву ногу. Опісля, на сербському фронті, в рукопашнім бою його ранено другий раз — в ліву руку. В грудні 1914 р. був іменований хорунжим і перекинений на італійський фронт, в тяжких та кривавих боях над рікою Ізонцо був третій і четверний раз ранений. По вилікуванні був підвищений до ступня поручника. В 1917 р. він перебрав команду скорострільної сотні і в 12-ій австрійській офензиві, на італійському фронті над рікою П'явою був п'ятий раз ранений. За виявлену надзвичайну хоробрість і відвагу був сім разів відзначений найвищими бойовими хрестами і медалями і найменований поручником.

Розпад Австрії у жовтні 1918 р. застав св. п. П. Ґаздайка вдома на відпустці. В перших днях листопада 1918 р. він зголосився до рідного війська у Львові, а Начальна Команда призначила його командантом будинку Головної Пошти, який був в часі львівських боїв одним з найважливіших бойових відтинків, що його дуже успішно боронив до самого відступу зі Львова.

По відступі зі Львова 21-го листопада 1918 р. св. п. П. Ґаздайко був спочатку на західньому фронті командантом Скорострільного Вишколу, а потім став командантом 9-го куреня 4-ої Золочівської бриґади. Села Лисиничі, Пруси, Ляшки Муровані, Кривчиці часто були свідками його відважних, успішних наступів, до яких вів своїх одчайдушних стрільців. Пізніше начальна Команда УГА заборонила йому брати участь у таких запеклих наступах.

У часі славетної Чортківської офензиви св. п. Ґаздайко відзначився у кривавих боях за містечко Поморяни і Гологори, що їх здобував лобовою атакою. Державний Секретаріят Військових Справ (Міністерство війни) розпорядком із 31-го січня 1919 р. „Вістник" ч. 15, піднесло його до ступня сотника.

За Збручем, в часі подібної офензиви на Київ у серпні 1919 р., за містом Проскурів, за річкою Бужок св. п. Газдайко з 30-ма одчайдушними стрільцями здобув модерний, тяжко озброєний большевицький панцерник, який перехрещено на „Золочівку", За цю побіду йому особисто дякував Головний Отаман С. Петлюра. В дальшій офензиві на Київ відзначився в боях за Староконстантинів, Шепетівку, Полонне і Житомир.

У Чотирикутнику смерти, в лічниці, в якій лежав на пошесть жахливого тифу св. п. сотник Газдайка, від смерти з рук червоноармійця врятувала його сестра-жалібниця, кажучи, що це хворий звичайний стрілець, а не старшина. За це большевик здер із його пальця пам'ятковий золотий перстень.

У часі катастрофи УГА в травне 1920 р. (по підступнім роззброєнню УГА поляками) був в польськім полоні в Тухолі на Поморю, звідки його перевезли до в'язниці у Львові, де польський воєнний суд вів проти нього слідство за пацифікування польського підльвівського села Білки Шляхецькі. По 6-тижневім побуті у тюрмі при вулиці Яховича, при допомозі вірних друзів (українець — сторож в'язниці і о. Каштанюк — в'язничний капелян українських в'язнів) вдалося йому втекти з тюрми і щасливо перейти в грудні 1920 р. Карпати і прибути до Йозефова (Ч-СР), де в тому часі перебувала Українська бриґада. На припоручення команди табору був у 1921-1924 рр. командантом Робітничого Відділу УГА в Берні.

Коли в 1923 році польська влада розв'язала Українську бриґаду, Ґаздайко переїхав до Франкфурту над Мином, у якім жив постійно аж до смерти Тут він тяжко, без праці, пробивався через еміґраційні злидні. Довший час разом з жінкою - німкенею жив в однокімнатнім помешканню. Працюючи сезоново в американськім харчовім складі і двигаючи тяжкі пачки, нарушив собі був хребет і тому через довший час хворів

Память про хороброго сотника УГА і вірного сина Лемківської землі між його добрими приятелями-побратимами по зброї, залишиться між ними надовго.

Дм. Микитюк, хор. УГА

ПРОЦЕС НАД ЩАРАНСЬКИМ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

дентами в будинку міністерства закордонних справ речник совєтського уряду Мохxамед Бірбулдаков відчитав офіційну заяву оскарження Щаранського в „зраді батьківщини" і діяльности на шкоду СССР. На протязі трьох років Щаранський, — каже совєтський репрезентант, — діяв згідно з інструкціями закордонних розвідок, постачав їх інформаціями, які включали також інформації про оборону СССР. Одинокий журналіст, що його названо на понеділковій сесії суду, це Роберт Тот з „Лос Анджелес Таймсу", якого прокуратура назвала агентом Сі-Ай-Ей. Тот, який тепер затруднений у вашінґтонському бюрі названої газети, категорично заперечив совєтські твердження, кажучи, що ніколи не працював ані для Сі-Ай-Ей, ані для будь якої іншої розвідчої аґенції в його житті.

На процесі в Калузі, де судять А. Ґінсбурґа, дещо інша атмосфера. Згідно з інформаціями дружини Ґінсбурґа Ірини, її муж виглядає дуже змучений, блідий, недопізнання худий і помимо його 41 років, цілком сивий. Перед його арештом він не мав ні одного сивого волоска, — заявила Ірина Ґінсбурґ зажурено кореспондентам. Ґінсбурґові грозить засуд на 10 років в'язниці і декілька років заслання за антисовєтську пропаґанду і надужиття закордонною валютою. Також у Вільнюсі, столиці Литовської ССР, розпочався суд над третім дисидентом, членом Гельсінкської Групи Вікторасом Паткусом. Совєтське агентство ТАСС інформує, що в Москві судять також якогось Філатова за зраду батьківщини, про якого не було раніше інформацій.

У міжчасі в Ню Йорку відбулась перша багатолюдна протестна демонстрація з участю понад 1.000 осіб, переважно молоді, і Едварда Мезвінского, члена американської делеґації до ОН, як також багатьох інших осіб. Опісля розпочалось пікетування совєтської місії до ОН на 67 вулиці і Лексингтон евеню.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ
БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Степан Кузишин — інженер

Інж. Степан Кузишин

Степан Кузишин, син Миколи і Марії Кузишинів, замешкалий в Ірвінгтоні в травні ц. р. отримав ступінь бакаляра із стислих наук в Нюджерському Технологічному Інституті, закінчивши його із „магна кум лявде".

Степан Кузишин народився 25-го вересня 1955 року в Ірвінгтоні, Н. Дж, Він успішно закінчив початкову школу св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. Відтак почав навчатися у Ірвінгтонській середній школі, а після градуації з гарними осягами студіював два роки в Юніон коледжі в Кренфорді, відтак перейшов до Нюджерзького Технологічного Інституту. Там його включено в Нешенел Інджeнірінг Сосаєті та Електрікал Інджінірінг Онор Сосаєті. Ввесь час студій був на листі Декана.

Поза студіями Степан Кузишин був активним членом Аматорського Радіового Клюбу в цьому Інституті та в Ірвінгтоні та належить до дружини копаного м'яча. Він також є лейтенантом у Службі Наглого Поготівля в Ірвінгтоні. Сьогодні Степан Кузишин спеціялізується у компюторській системі, працюючи інженером-електриком у Белл Телефон Ляборатоpії в Голмдел, Н. Дж.

Степан Кузишин є членом 76-го Відділу УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж.

Н. Н.

БРАТ І СЕСТРА — ЙОСИП І ПАТРІША ВОЛІНСЬКІ — ЗДІБНІ СТУДЕНТИ І ТАНЦЮРИСТИ

Патріша та Йосип Волінські

Йосип Сем Волінський та його сестра Патріша Анна, це син і дочка померлої Анни Дворецької-Волінської та Йосипа Волінського.

Йосип Сем Волінський — градуант із середньої школи Фер Ловн. У цій школі він здобув нагороду з драматургії. З вересня почав студіювати в Ню Бронсвіку, Н. Дж. Був на листі Декана і членом Нешенел Онор Сосаєті. Займається різного роду спортом — боксуванням та дужанням. Він є інструктором танцювальної групи в Робін Гуд Делл у Філядельфії, Па. Будучи дуже добрим танцюристом, виступав з танцювальною групою у Валдорф Асторія Болл Рум та у Вашінґтоні, Д. К.

Патріша Анна Волінська студіює у Вілліям Петерсон коледжі у Вейні, Н. Дж. Головним предметом її студій є англійське. Після закінчення студій задумує бути учителькою. Вона дуже добре танцює і також, як і її брат у Філядельфії, навчає танців.

Йосип та Патріша Волінські та їхня родина є членами 64-го Відділу УНСоюзу у Петерсоні, Н. Дж.

Н. Н.

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ
ділиться сумною вісткою з Українським Громадянством,
що 29-го червня 1978 р. у Майнерсвіл, Па.,
відійшов у Вічність, на 75-му році життя

бл. п. мистець
МИКОЛА БЕРВІНЧАК
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленій Дружині і Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Невіджалуваного
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ
бл. п.
АНТОНА ТРАСКИ
будуть відправлені слідуючі
ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ
в понеділок, 17-го липня 1978 року
в Балтімор, Мд., в церкві св. Михаїла, о год. 7:30 ранку;
в Саратоґа Спрінґс в каплиці св. Климентія;
в Мафрі, Бразилія, в церкві Матері Божої Неустаючої Помочі;
в Римі, Італія;
у вівторок, 18-го липня 1978 року
у Вашінґтоні, в каплиці св. Софії, о год. 10-ій ранку.

Приятелів і Знайомих просимо про молитви за спокій душі Покійного

Горем прибиті:
дружина — ОЛЬГА
діти — ІРЕНА і ОЛЕКСАНДЕР
з Родинами

Вінчання Юрія Чировського із Аріядною Запутович

Аріядна Романа та Юрій Марія Чировські

У людському житті є хвилини, які вважаються за найбільш важливі епізоди людського життя. Уже в старинних часах ще навіть у передхристиянській добі, ввівся такий звичай, що вінчанням втішались не тільки молодята, але також і родина та гурт приятелів новоодружених. Розсилка запрошень, пізніше присутність на вінчанні чи весільному прийняттю є не лише жестом формальности, а виявом дружніх відносин між окремими родинами, тим самим між людьми у загальному, без цих дружніх бо відносин не існувало б жадне суспільство, не існувала б жадна нація. Тому, так приємно було для нас присутніх на вінчанні Юрія-Марії Чировського та Аріядни Романи із Запутовичів були включеними у гурт приятелів цих двох гарних родин знаменного 17-го червня, року божого 1978-го.

Юрій Чировський, закінчивши з „магна кум лявде" передмедичні студії, на студії медицини в ЗСА не дістався внаслідок несприятливого розвитку обставин. Тому він поїхав продовжувати свої студії до Риму, на одну з найкращих італійських медичних шкіл „Сакро Кворе". По трьох роках студій в Римі, склавши дуже добре вимиганий у ЗСА перший медичний іспит, був прийнятий до Медично-Дентистичної Школи в Ню Джерзі, отримавши 2-го червня ц. р. ступінь доктора медицини. 1-го липня він розпочав вишкіл у шпиталі Ст. Барнабас у Лівінгстоні. Д-р Юрій Чировський і його родина є членами УНСоюзу.

Аріядна Романа, два дні після вінчання покінчила середню школу Маскел. У вересні Аріядна починає студії у Ґрафаґен Скул оф Фешен Дізайн енд Файн Артс. Обидвоє — Юрій та Аріядна — пластуни, абсольвенти Шкіл Українознавства. Юрій на протязі своїх студій брав енергійну участь в українському громадському житті. У Пласті, крім функцій виховника і зв'язкового, працював у студентській громаді і був в один час її головою.

О год. 5-ій по полудні молода пара в асисті дружб увійшла по білому дивані до церкви Св. Івана Хрестителя у Ньюарку. Дружбами були: Олег Запутович із Марією Сохан, Андрій Чировський з Юстиною Литвин, Юрій Гнатів із Галиною Павлишин, Іван Чировський з Аріядною Литвин. Ікону ніс Марко Смішкевич — Декерт в асисті молодої дружки Оксани Смішкевич, а обручки та віночки ніс Ромко Долинський. Трен несли братчики Олесь та Андрійко Юрків.

Вінчав молодих парох о. ігумен Михайло Кучмяк при співі милозвучного парафіяльного хору під дир. проф. Михайла Добоша.

Андрій Чировський, брат молодого, студент богословія Українського Католицького Університету та Інституту Думки у Торонтонському університеті з глибоким відчуттям відспівав змістовного Апостола під час вінчальних обрядів. Зворушливим був момент, коли при читанні св. Євангелії похилились над молодою парою знамено та бунчук Меншого Загону Пластового Куреня Червоної Калини на тлі освіченого над головним вівтарем ліхтарями образу — мозаїки Ісуса Христа, виконаного у сіро-брунатно-золотих кольорах. Вкінці залунало „сотвори Господи" і гості складали щирі ґратуляції та побажання молодій парі та їхнім батькам. О год. 8-ій після елегантно влаштованого коктейлю, почалось весільне прийняття у гостинниці П. Бойчука у Голідей Інн.

Господарем весільного прийняття був брат молодого, Левко Чировський, докторант фізики Колюмбійського університету; він при вході весільного почоту представив дружок та дружбів. Молоду пару привітали традиційним звичаєм весільний батько інж. Ігор Сохан та весільна мати мґр Оксана Кузьмак, а також батьки молодих д-р Микола та п-ні Іванна Чировські та інж. Роман та п-ні Віра Запутовичі. Відспівано многоліття наперед молодим, пізніше батькам молодих. Брат молодого Андрій Чировський у своєму філософсько-змістовному слові пригадав молодим, що тайною супружжя вони ще більш злучились з Богом і будуть жити та поступати співзвучно з його праведними законами. Весільний батько у своєму слові представив життьовий шлях обох молодих. Л. Калинич привітав молодих від кол. студентів Ґрацу у Австрії, бо так склалися обставини, що якраз обидва батьки молодих є колишніми студентами Ґрацу, а д-р Юрко та Аріядна перший раз побачились та запізнались під час З'їзду ґрацерів осінню минулого року на Союзівці, і вже побрались. У промові Л. Калинич передав молодятам побажання, щоб їхня любов була такою, якою її змалювали найкращі мистці на світі, описали найкращі поети, проспівали найкращі співаки і такою, якою скомпонували її у своїх музичних творах найкращі композитори світу. Тоді відбулась дуже цікава церемонія прийняття молодої до сім'ї загону „Червона Калина", що її започаткував Андрій Чировський — „із всіх чотирьох сторін світу братчики славного загону Червона Калина приймають тебе до своєї сім'ї"...

Далі кожного із цих бородатих та вусатих „братчиків" при танку з молодою дуже дотепно представляв також братчик, але без бороди та вусів, Нестор Голінський. Тут хочемо підкреслити, що це прекрасний звичай, виплеканий гейби козацькою традицією, а всі молоді заповідачі - пластуни володіють гарно українською мовою. За це їм належиться від нас усіх признання. На закінчення цієї церемонії братчики відспівали „пісню отаманові" бож цим їхнім отаманом якраз і є Юрко Чировський!

Пізніше молодий у своєму слові згадав про схрещення двох родин Чировських-Запутовичів, та запевняв батьків, що він із своєю товаришкою життя будуть поступати згідно вказівок поучень їхніх дорогих батьків.

Гості гарно забавлялись при звуках милозвучної оркестри „Соняшник" до пізньої пори. Коротко перед закінченням, батько молодої інж. Роман Запутович в імені обох родин зворушено подякував усім гостям за присутність на вінчанні їхніх дорогих дітей, які з цим знаменним днем 17-го червня вступили на шлях супружого життя.

Любомир Калинич

РЕЦЕНЗІЯ

В гостях у Морського Царя

Пилип Вакуленко „У царстві коралів", стр. 40. Повнокольорові ілюстрації, світлини й обкладинка та мистецьке оформлення автора. Українське в-во „Австраліяна", Аделайда-Мельбурн 1977 р.

Люксусово, по-бібліофільськи оформлених видань, що заспокоювали б не тільки інтелектуально-пізнавальні потреби, чи літературно-мистецькі вимоги й смаки читача, але й давали б йому естетичну насолоду дбайливим графічним оформленням і приманливим зовнішнім виглядом — у нас небагато.

Наш видавничий світ рідко спромагається на бібліофільське видання. Здебільша оформлення наших книжок скромне, а то й недбале. Правда, люксусове видання збільшує кошт книжки, але воно й притягає читача, заохочує його придбати книжку, познайомитися з нею. По-мистецьки оформлена книжка свідчить, що видавець дорожить нею, придає їй вагу й одночасно шанує естетичні почування і смак проспективного покупця-читача. Люксусове видання має виховний вплив на читача, зокрема молодого, та свідчить про розуміння потреби й ваги плекати культуру друкованого слова.

Таким бібліофільським виданням є книжка автора, мистця і спеціяліста графічно-друкарського мистецтва Пилипа Вакуленка „У царстві коралів". Автор поставив собі завданням увести читача в „диво світу, про яке в нас досі нічого не написано", й одночасно „люксусовим виданням притягти молодого читача. Та не тільки молодого — ця книжка, яку з приємністю візьме в руки любий читач".

Автор не помилився. Його книжка поєднує цікавий і оригінально оправдований та поданий текст з принадним зверхнім виглядом та вмілим сплетенням тексту, ілюстрацій і пояснень-підписів.

Автор відбув науково-дослідну екскурсію до північно-західного побережжя Австралії, де бар'єром, що загороджує підплив до берегів, є довгий на 1.200 миль кораловий вал „Ґрейт Бар'єр Риф", і прослідив там казкової краси підводне царство коралів, риб, мушель молюсків (восьминіг, каракатиця), черепах, дюгонів („морські корови", ссавці з родини слонів), врешті, фльору і фавну, що росте та живе на берегах і островах в околиці царства рифів. Всі ці види обговорені систематично в окремих розділах книжки.

Авторова метода подання матеріялу читачеві — оригінальна: давши загальні інформацій-введення й орієнтаційні мапи розміщення рифів, автор у формі спокійної, популярно наукової розповіді і пояснень-підписів під світлинами, які сам виконав пo-мистецьки, знайомить читача з вислідом своїх досліджень життя морського царства в межах коралових рифів. Читач має враження, що є присутній на доповіді й що перед його очима не розгортаються сторінки книжки, але пересуваються фільмові кадри чи прозірки, при чому, автор виконує ролю нарратора. Ця метода представлення й подання матеріялу робить ілюзію безпосередньої близькости автора й читача.

Книжку можна придбати в в-ві "Australiana", P.O. Box 309, Magill 5072, S. Australia. Ціна п'ять австралійських долярів.

Володимир Барагура

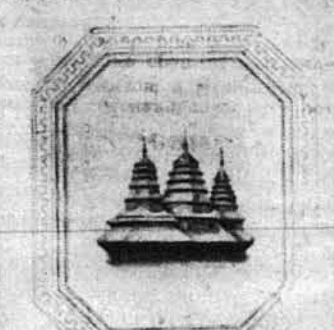
Джералд Форд ще не рішений щодо кандидатури в 1980 р.

Денвер. — Колишній президент Джералд Форд, зазначуючи, що ще остаточно не вирішив, чи таки кандидуватиме на той же пост в 1980-му році, минулої неділі 9-го липня, сказав кореспондентам, що коли вирішить кандидувати, то правдоподібно не братиме участи в правиборах Республіканської партії, надіючись, що якщо жадний з кандидатів не виявиться надто сильним, то лідери партії звернуться до нього, Форда.

Відкладаючи своє остаточне рішення щодо кандидатури, Форд вважає, що в такий спосів довше і більш переконливо зможе критикувати політику уряду президента Джіммі Картера. Він заявив, що цього року допомагатиме республіканським кандидатам у виборах до Конгресу, критикуючи теперішній уряд за „недіяльність" щодо інфляції та високих податків, як теж за „помилки" в закордонній політиці, зокрема щодо рішення припинити продукцію невтронної бомби і бомбовика „Б-1" та інших кроків, які, на думку Форда, теж послабили оборонну спроможність ЗСА.

Дерев'яні церковці В. Ніньовського

Василь Ніньовський визначив собі мету — технікою олівця та окремою крапкувальною технікою познайомити канадського глядача з красою архітектури дерев'яних церков на Україні. Окупанти послідовно винищували і винищують релігійні пам'ятники, бо така метода прискорює викорінювання одного з багатьох факторів дорібку українського генія.

Серія церков крапкувальною технікою вийнятково приваблює око глядача й, мимо високої ціни, такі картинки знаходять значне число покупців. Картинку невеличкої церковці — розміру 12см х 18 см. зі зужиткуванням 60-ти годин праці — творять сотні тисяч крапок кольорової туші укладені так, що, композиційно, вся картинка набирає вигляду мережтливої структурної щілости. В „Едмонтон Джорнал", за 6 березня 1978 р. появилась світлина церковці та стаття про красу крапкувальної техніки В. Ніньовського.

Крапкувальною технікою були виконані два маленькі портретики — Т. Г. Шевченка і Д. Д. Айзенгавера на мистецькій грамоті, яку В. Ніньовський був вислав генералові з нагоди відслонення пам'ятника Т. Г. Шевченка в Вашінгтоні. За грамоту, мистець одержав від колишнього президента ЗСА листа з теплою подякою за власноручним підписом.

По одержанні диплому канадського вчителя та по кількалітній педагогічній праці в середніх школах, В. Ніньовський викладав на Славістичному Відділі Альбертського університету, де здобув науковий ступінь магістра лінґвістики.

Докторські студії покінчив В. Ніньовський в Оттавському університеті, де за свою обширну докторську дисертацію „Версифікація Івана Франка" одержав науковий ступінь доктора славістичних наук.

Педагогічна праця в школах, лекторські виклади в Саскачеванському університеті, Рідҗайна, мистецька діяльність та ряд статтей в українській та англомовній пресі — усе це укладалось так, що значний проміжок часу відводилось на публікації семи наукових праць. Перший український зворотний — або, радше, реверсивний чи „тербо — словник (68,000 слів), укладу д-ра В. Ніньовського опублікував УТҐІ (1969 р.) Цей словник перецензував наш учений мовознавець-лінгвіст д-р Ю. Шевельов.

Усі заходи, щодо появи зворотного словника, перебрав був відомий наш книгар Богдан Мельничук, власник Української Книгарні в Едмонтоні. Завдяки заходам Богдана Мельничука уже передано до публікації Українсько-англійський словник (10, 000 слів), який д-р В. Ніньовський, своїм укладом, пристосував для потреб учителів та учнів двомовних шкіл у Канаді. Англо-українська частина такого словника буде викінчена для публікації 1979 р.

Мала наукова праця д-ра В. Ніньовського „Антоничів таємний перстень і число три" щойно появилась друком, завдяки УТҐІ в Мюнхені. Під опікунством цієї наукової установи появиться, 1979 р., обширніша наукова праця д-ра В. Ніньовського „Чотиридільний поетичний наголос Івана Франка".

Крім канадських університетів, д-р Василь Ніньовський студіював теж на Українському Вільному Університеті (Мюнхен), Інсбруцькому університеті (Австрія) та Кольорадському університеті (ЗСА).

Під цю пору д-р В. Ніньовський викінчує дві окремі серії українських дерев'яних церков для запляннованої графічної виставки під осінь 1978 р.

Н. Н.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН ВАЦКО, член УНС Відд. 464 Т-ва ім. Лесі Українки в Отаві, Онт., помер 4-го січня 1978 р. на 74 р. життя. Народився 1905 р. в Красні, Україна і став чл. УНС в 1959 р. Залишив у смутку дружину Анну, сина Івана та п'ять внуків і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 9-го січня 1978 р. на цвинтарі св. Володимира і Ольги в Отаві, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Хомин, секр.

МИХАЙЛО ТУРЧИН, член УНС Відд. 194 Т-ва Свобода в Н. Й., помер 19 січня 1978 р. на 78 р. життя. Народився 1900 р. в Слободі Золотій, Береж. повіту, Галичина. Членом УНС став у 1949 р. У смутку залишив дружину Розалію і двох синів — Степана та Григорія. Похорон відбувся 24 січня 1978 р. на цвинтарі св. Духа у Вашінгтон Вілля, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Е. Манацький, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

З уваги на те, що в днях від 24-го ЛИПНЯ до 6-го СЕРПНЯ, включно, „Свобода" НЕ БУДЕ ПОЯВЛЯТИСЯ — проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації перед тією ДВОТИЖНЕВОЮ перервою.

Чергове число „Свободи" в понеділок, 7-го серпня, з датою вівтірка, 8-го серпня.

РОЗШУКИ

НАТАЛКА РЕКУХА, 19 р., шукає батька ГРИГОРІЯ РЕКУХУ
Хто знає про нього, або він сам, прошу зголоситись на таку адресу:
NATALIE REKUCHA-GRINSTEINNER
510 Guadalcanal Street
Oceanside, Calif. 92054